

TREASURY EN RENTE

Hoe beheersen we rentekosten en risico's voor de gemeente?

Sessie met de Raad van de gemeente Groningen

11 oktober 2023

EXTERNE ONTWIKKELINGEN

Tot begin 2022:

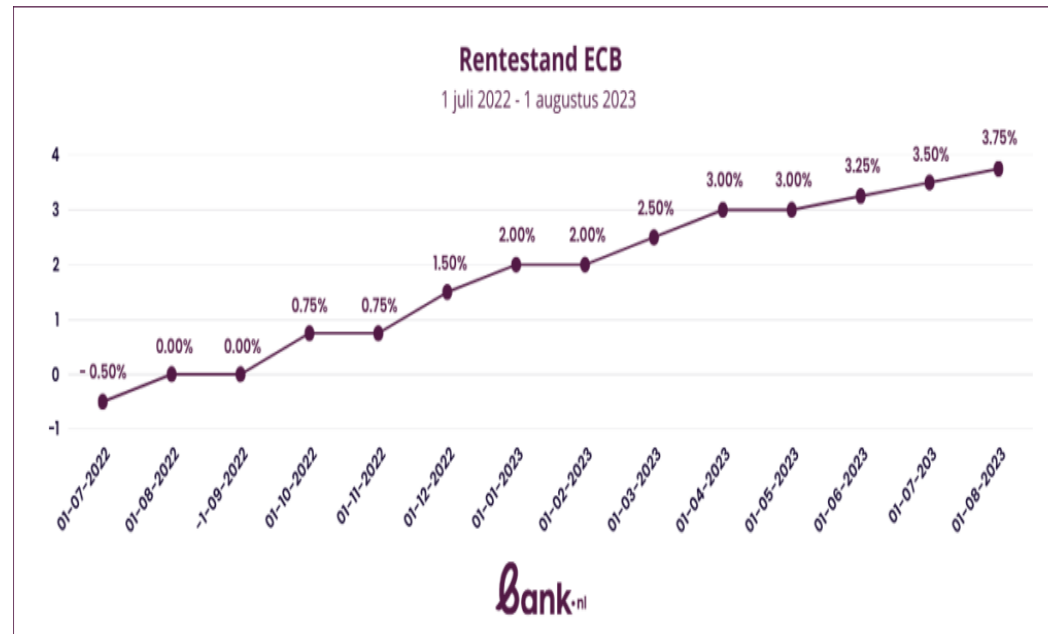

Let op! sparen
Geld ~~lenen~~
kost geld

EXTERNE ONTWIKKELINGEN

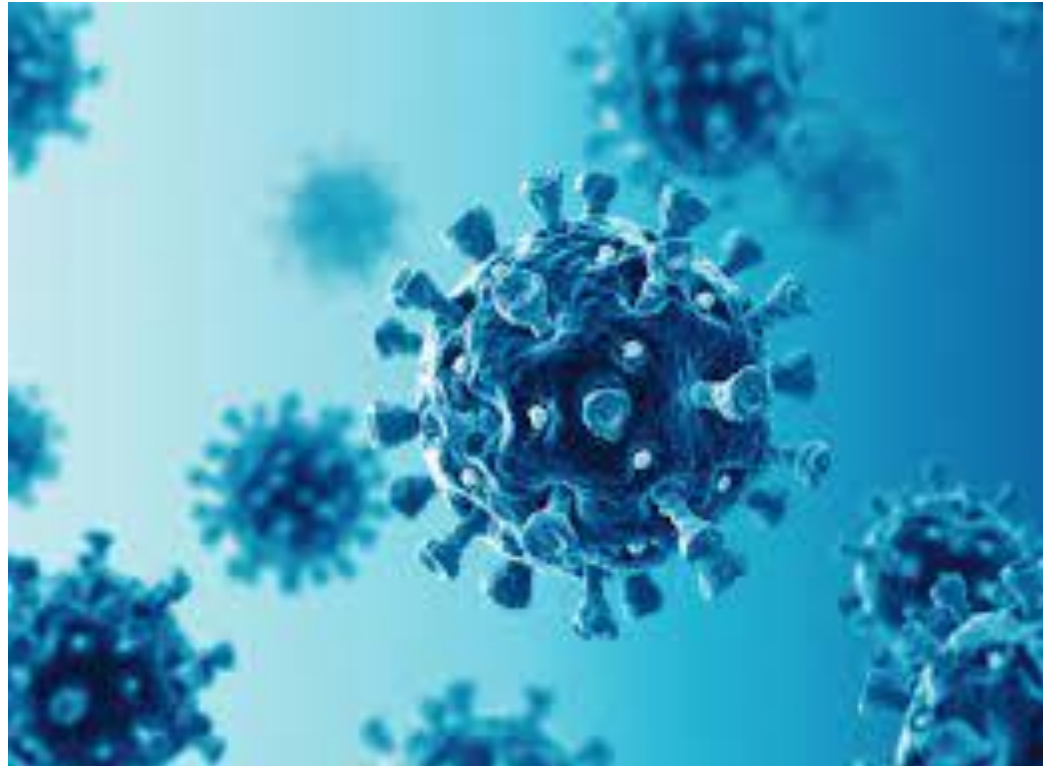
Sinds begin 2022:

Oude adagium is terug: **De beste lening is geen lening!**

BEÏNVLOEDBAARHEID?

Overkomt het ons? Is het de boze buitenwereld of hebben we zelf invloed??

TREASURY

Kerntaken.

- Zorgen dat er altijd voldoende geld is om de rekeningen te betalen, in verband daarmee:
 - ✓ Zo nodig daarvoor geld lenen tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
 - ✓ Zorgen dat tijdelijk overtollig geld zo gunstig mogelijk wordt weggezet.
- Leningen/garanties verstrekken indien dit nodig is voor een publiek belang en dit niet op een andere manier kan worden behartigd.
- Risicobeheer: **renterisico's** en kredietrisico's

WET FIDO

Bij het lenen moeten we binnen de in de Wet FiDo opgenomen normen blijven. Dit zijn normen voor het beperken van de renterisico's:

- ✓ Kasgeldlimiet: de netto vlottende schuld (leningen met looptijd < 1 jaar) mag max. 8,5 % van het begrotingstotaal zijn. Bedrag 98 miljoen euro.
- ✓ Renterisiconorm: binnen 1 jaar mag maximaal 20 % van het begrotingstotaal van de schuldenportefeuille worden afgelost. Bedrag 231 miljoen euro.

Ook regels voor uitzetten geld: schatkistbankieren en Ruddo.

TREASURYSTATUUT

Wat is het?

- ✓ Door de raad gestelde kaders waarbinnen het college mag opereren.
- ✓ Herzien we periodiek als zich nieuwe (wettelijke of eigen) ontwikkelingen voordoen.
- ✓ Leggen we voor aan de raad.

Handboek treasury.

- ✓ Uitwerking van het treasury statuut;
- ✓ Door het college gestelde kaders en mandaten die gelden voor de ambtelijke organisatie.

OMVANG RENTERISICO

- 1 % hogere rente = 1 tot 2 miljoen euro structureel per jaar, afhankelijk van hoeveel we in een bepaald jaar moeten aantrekken aan nieuwe leningen. 100 tot 200 miljoen euro is reëel.
- Rentestijging vanaf dieptepunt negatieve rente (2021) tot nu circa 4 %.
- Totale rentelast = 31 miljoen euro (“bruto”).
- Leningenportefeuille (lang) = 1,5 miljard euro.

Dus: moeite van het beheersen waard.

HOE LENEN?

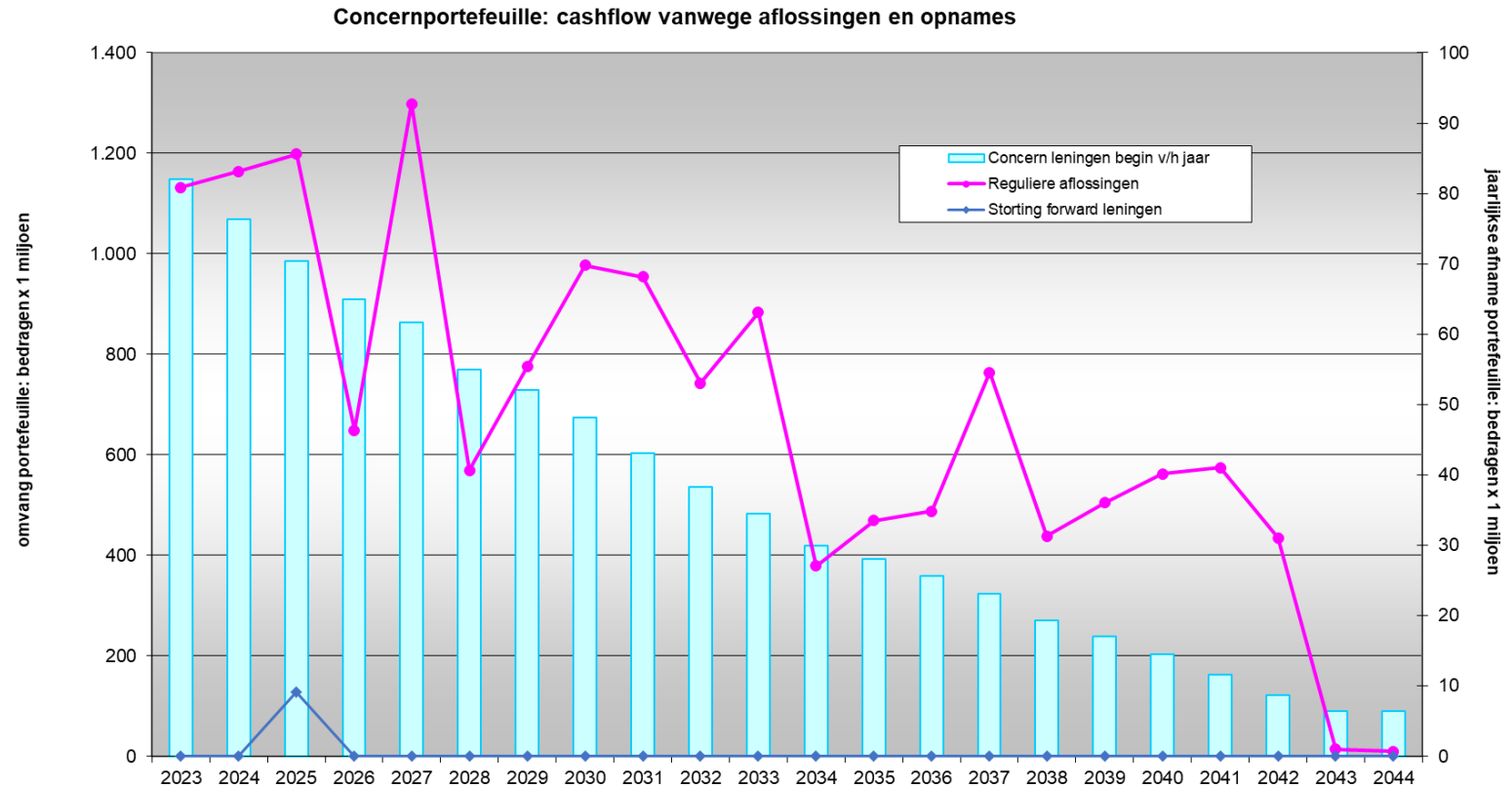
Als we dan toch moeten lenen.....

Gemeenten hebben veel financieringsmogelijkheden i.v.m. sterke kredietstatus (afgeleide triple A-status).

- ✓ Qua looptijden kunnen we alles kiezen vanaf 1 dag tot 50 jaar
- ✓ Aflossingsvorm: fixed, lineair, annuïtair
- ✓ Geldverstrekkers: banken (bijv. sectorbanken BNG, NWB en Triodos-bank), andere lokale overheden, pensioenfondsen, verzekeraars (via geldmakelaars).

AFLOSSINGSPATROON

RENTEVISIE

- Welke ontwikkelingen verwachten we de komende 12 maanden m.b.t. de rente% op korte en lange leningen.
- Hiertoe volgen we de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, de voorspellingen van instituten, banken, uitspraken van de ECB etc. Dit monitoren we voortdurend.
- Treasuryoverleg: 4 keer per jaar beoordelen we onze rentevisie en rapporteren aan de portefeuillehouder.

FINANCIERINGSSTRATEGIE

- Uit de financieringsbehoefte, de rentevisie en de rentenormen leiden we de financieringsstrategie af.
- Bijvoorbeeld: in het voorjaar van 2022 constateerden we de renteomslag, verwachtten we een verdere rentestijging en leenden we daarom de hele financieringsbehoefte voor 2022 in. We kozen daarbij voor de op dat moment zeer voordelige looptijden van 49 en 50 jaar (rentevast).
- Bepalen we periodiek in het treasuryoverleg.

RENTEVERWACHTINGEN

RENTEVERWACHTINGEN

RENTEVERWACHTING

- Korte rente (gerelateerd aan ECB beleidsrentes): nu plateau, ergens in de loop van 2024 begint daling (verwachten wij!!!).
- Lange rente: piek bereikt, voorzichtige en geleidelijke daling begint.

Opgenomen in begroting 2024 op basis hiervan: 3 % korte rente en 3 % lange rente. Risico in paragraaf weerstandsvermogen.

HOE WERKT HET INTERN MET DE RENTE?

- Treasury trekt leningen aan om vaste activa (bijv. scholen, riolen en wegen) te financieren en berekent de rentekosten door aan de taakvelden (programma's/deelprogramma's) ten behoeve waarvan de activa worden ingezet.
- Dat gebeurt op basis van het Rente Omslag Percentage (ROP), zoals dat berekend wordt bij de begroting. Dat is het gemiddelde rentepercentage op de gehele leningenportefeuille (bestaande schuldenportefeuille + nieuw aan te trekken leningen). Dat percentage is 1,75 % voor 2024 (in 2023: 1,55 %).

ROP EN GROTE PROJECTEN

- Dit levert een probleem op: door de snelle rentestijging van de afgelopen 2 jaar is het verschil tussen de rente op nieuwe leningen en het ROP snel groter geworden (2024: rente nieuwe leningen 3 % en ROP 1,75 %).
- Bij grote projecten blijft daardoor in de besluitvorming een deel van de rente buiten beeld. Die kosten zijn er wel en komen toch terug. Ze worden via een hogere ROP in de toekomst gespreid over alle activa en taakvelden.
- College is bezig om voorstel uit te werken om (in de aanloop naar begroting 2025) bij grote projecten rekening te houden met de marktrente op moment van besluitvorming.

BREDER PERSPECTIEF

“De beste lening is geen lening”

Let op!
Geld lenen
kost geld €

Gemeente Groningen is hiervan nog ver verwijderd. In vergelijking met andere gemeenten: schulden hoog, solvabiliteit laag.

Er zijn wel verklaringen, zoals actief grondbeleid.

IS DAT ERG?

- Niet voor aantrekken financiering (triple A).
- Wel voor flexibiliteit begroting.

BREDER PERSPECTIEF

Mogelijkheden: opbouwen reserves, positieve begrotingsaldi en prioriteren investeringsprojecten.

Raad speelt hierin uiteraard belangrijke rol.